

Abstrakt

Dizertační práce zachycuje a interpretuje střety mezi literárněvědnými dobovými diskurzivy na jedné straně a jednotlivcem v postavě bohemisty, slavisty a komparatisty Karla Krejčího (1904-1979) na straně druhé. Na základě autorových literárněhistorických a komparatistických studií i jeho účasti v soudobých metodologických diskusích dizertace analyzuje, jak se tyto střety promítaly do jeho pojetí literárněvědné metody i práce literárního historika a komparatisty obecně. Vychází přitom z rozporuplné recepce Krejčího vědecké tvorby: zatímco je uznáván jako veličina slavistických studií, tak v celkovém kontextu české literární vědy zaujímá marginální pozici „outsidera“.

Dizertace sleduje, jak autor stál se svými metodologickými stanovisky v opozici vůči převládajícímu trendu. Jako adept slavistiky kritizoval její tzv. vlivologii a pozitivistické metody; v meziválečném období se přiklonil k sociologii literatury, přestože si nezískala popularitu; přes zaujetí fenomenologií i formalismem hájil svou „historicko-sociologickou“ pozici vůči prosazujícímu se strukturalismu; v padesátých letech napsal „marxistické dějiny polské literatury“, nikdy se ovšem s marxistickou vědou zcela neztotožnil; tvořil komparatistické studie v době, kdy byla komparatistika ještě odsuzována jako „kosmopolitní vlivologie“.

Krejčího postoje interpretuje dizertace tak, že preferoval metodologickou pluralitu: ortodoxní vyznávání jedné vůdčí metody mu bylo cizí. To, včetně důrazu na bohatý literární materiál, mu vyneslo roli outsidera: v opozici vůči pojetí literární vědy, v níž metoda plnila funkci politického nástroje, nebo jednoho správného klíče k „pravé vědě“, se Krejčí vědomě rozhodl nekopírovat vědecký vývoj a vydělil se tak na okraj. Ve svém úsilí o antiideologičnost byl vnímán jako metodologicky nevyhraněný a jeho práce byly považovány za přežitě.